

Handläggare
Maj-Stina Samuelsson
Telefon: 08/508 25 623**Till**
Socialnämnden

Kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till Bromma stadsdelsnämnd

Gillis Hammar
FörvaltningsdirektörDenise Melin
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialtjänstinspektörernas uppgift är att granska kvaliteten och rättssäkerheten i individ- och familjeomsorgens verksamheter ur ett brukarperspektiv. Hösten 2014 påbörjades granskning av myndighetsutövningen inom stadsdelsförvaltningarnas missbruksvård för vuxna. I bilagd rapport redovisas resultatet från kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning.

Bakgrund

Stockholm stads socialtjänstinspektörer har till uppgift att granska stadens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen med avseende på kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde. Socialtjänstinspektörernas verksamhetsinriktning och mål är att ”stadens insatser inom individ och familjeomsorgen ska vara av god och jämn kvalitet, den enskilde ska få likvärdig bedömning oavsett var i staden ärendet behandlas”.

Denna rapport beskriver granskningen av myndighetsutövning vad gäller missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning. Granskningen har genomförts under mars 2015. Granskningsarbetet har planerats och resultat stämts av utifrån en granskningsmodell¹. Modellen bygger på lagstiftningens bestämmelser om god kvalitet.

Granskningsarbetet inleddes med informationsmöten med ledning och personalgrupp. Information samlades in om stadsdelsförvaltningens organisation och verksamhet. Därefter genomfördes granskning av förhandsbedömningen av ett slumpmässigt urval av anmälningar och ansökningar som ledde till ställningstagande att inte inleda utredning. Granskning genomfördes också av ett antal akter som avslutats. Deltagande i ärendediskussioner ingick också i granskningen. Socialsekreterare fick besvara en enkät och deltog i en fokusgrupp. Möte hölls med ledningen om verksamhetens kvalitetsarbete och med mottagningsfunktionen. Det insamlade materialet har sammanställts, analyserats och återkopplats till verksamheten.

Ärendet

Granskning av missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning

Bromma stadsdelsförvaltning har ca 74 000 invånare.

Vuxengruppen vänder sig till vuxna personer som är 18 år och uppåt med beroendeproblematik vad gäller alkohol, tabletter och narkotika, är hemlösa och inte kan erhålla eget boende på grund av missbruk, skulder och/eller effekterna av kriminalitet samt personer som är utsatta för våld eller utsätter någon för våld i nära relationer.

Vuxengruppen består av sex socialsekreterare, en administrativ assistent och en enhetschef. En socialsekreterare handlägger ärenden rörande försöks- och träningslägenheter. Ytterligare en

socialsekreterare arbetar tillsammans med socialpsykiatri och ekonomiskt bistånd i ett Unga vuxna-team.

Varje heltidsanställd utredande socialsekreterare ansvarar för cirka 22 ärenden, vilket inkluderar utrednings-, insats- och uppföljningsärenden. Dessutom tillkommer viss handläggning av förhandsbedömningar.

Socialtjänstinspektörernas sammanfattande analys

Bromma stadsdelsförvaltning har ett övergripande ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet enligt Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter SOSFS 2011:9. Ledningssystemet håller på att brytas ner på enhetsnivå.

Kommunfullmäktige har beslutat om en *kvalitetsgaranti* för vuxna som söker vård och behandling för missbruksproblem. Garantin innebär att den som *ansöker* om insatser ska erbjudas kontakt med socialtjänsten samma dag, ett första samtal med utredande socialsekreterare inom en vecka och genomförd utredning samt planering för insatser inom två månader.² Granskningen vid Bromma vuxenenhet visar att kvalitetsgarantin i det granskade materialet i relativt hög utsträckning uppfylldes vad gällde utredningstider, men mindre väl när det gällde tid inom en vecka.

Av de granskade *förhandsbedömningarna* framkom att det i en femtedel tog mer än två månader innan ställningstagandet att inte inleda utredning. Detta är inte förenligt med *rättssäkerheten*.

Enligt stadens riktlinjer ska *ASI*³ ingå som en del i utredningen och ger ett bra underlag för bedömning av lämpliga insatser.

Vuxengruppen vid Bromma stadsdelsförvaltning arbetar väl med ASI i sitt utredningsarbete. En majoritet av utredningarna gav en god *helhetsbild* av klienten. Utredningarna beskrev personen på ett allsidigt sätt utifrån olika livsområdena, såsom bostad, arbete, missbruk med mera. Det framkom tydligt att ASI-intervjun gav ett bra underlag till utredningen och bidrog till att helhetsbilden framträdde. Det framkom i flertalet granskade utredningar och tillhörande journalanteckningar att klienten var *delaktig* i utredningsarbetet och planeringen av insatserna.

Vid Bromma stadsdelsförvaltning upprättas ett dokument "LVM-förhandsbedömning" i samband med att *LVM-anmälningar* inkommer och är mer att betrakta som en utredning än en

² KS 2012-10-03, Dnr 325-2364/2011.

³ ASI (Addiction Severity Index) finns som grund- och uppföljningsintervju.

förhandsbedömning. Under förhandsbedömningen kunde omfattande kontakter med andra myndighetspersoner tas, vilket ej är förenligt med lagstiftningen. Förhandsbedömningarna kunde också dra ut på tiden, mer än vad som torde vara förenligt med intentionerna i LVM och det skyndsamhetskrav som anges i lagstiftningen.

Det är socialtjänstinspektörernas uppfattning att förhandsbedömningarna avseende LVM-anmälningar behöver ses över vad gäller såväl rutiner som att många allvarliga anmälningar inte leder till utredning. Arbetet med tvångsvård för vuxna är komplicerat och behöver utgöra ett viktigt utvecklingsarbete.

I den enkät om *kompetens och erfarenhet* som socialsekreterarna besvarat framkommer att tre av fem socialsekreterare i arbetsgruppen har arbetat mindre än ett år inom kommunal missbruksvård. Socionomexamen är en generalistutbildning, som i det praktiska arbetet måste byggas på med introduktion, inskolning och påbyggnadsutbildningar. Alla socialsekreterare har kortare tid än ett år på nuvarande arbetsplats.

Vid Bromma vuxengrupp har socialsekreterarna eget ansvar för del av ärendedragningen. Att ha enhetschefen närvarande under hela ärendedragningen torde bidra till en tryggare arbetsmiljö för socialsekreterarna och även stärka klienternas rättssäkerhet.

Dessutom kan då chefen lättare planera för en fortsatt kompetensutveckling utifrån gruppens behov. Det är viktigt att se till att socialsekreterarna får mer arbetsledning i det sociala arbetet vid ärendedragningarna.

Brukarsamverkan på ett mer övergripande plan är ännu inte utvecklad på enheten. Detta är ett viktigt utvecklingsområde för enheten.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och har behandlats på Socialförvaltningens förvaltningsgrupp 2015-06-03.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Granskningsresultatet har återkopplats till ledningen för Bromma vuxenenhet. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport om granskning av myndighetsutövningen inom missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning samt att rapporten överlämnas till stadsdelsnämnden.

Bilaga

1. Kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Bromma stadsdelsförvaltning.